

Baggrund om forslag til ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning og lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling m.v. (Seksuelforbrydelser)

Justitsministeriet anmodede i 2009 Straffelovrådet om at foretage en generel gennemgang af straffelovens kapitel 24 om forbrydelser mod kønssædeligheden med henblik på at vurdere, om der bl.a. i lyset af de enkelte bestemmelsers anvendelse i praksis er grundlag for at foretage ændringer i bestemmelsernes udformning.

Justitsminister Morten Bødskov modtog i november 2012 Straffelovrådets betænkning nr. 1534/2012 om seksualforbrydelser, som samtidig blev sendt i høring.

Lovforslaget bygger i vidt omfang på Straffelovrådets betænkning om seksualforbrydelser, men indeholder heruover også flere nye elementer:

- Med lovforslaget foreslås det at udvide straffelovens regler om voldtægt, så voldtægt ud over tiltvingelse af samleje ved vold eller trussel om vold eller hensættelse i hjælpeløs tilstand fremover også vil omfatte at skaffe sig samleje ved anden ulovlig tvang eller ved at udnytte offerets hjælpeløse tilstand eller situation. Betænkningen indeholder ikke noget egentligt forslag herom, da Straffelovrådet vedrørende dette spørgsmål har opstillet tre forskellige lovmodeller uden at pege på nogen af dem som den foretrukne model.
- Det foreslås desuden som noget nyt i forhold til betænkningen, at forældelsesfristen for strafansvaret for seksuelt misbrug af børn tidligst

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

skal begynde at løbe fra den dag, hvor offeret fylder 21 år (frem for 18 år i dag).

- Endvidere foreslås det som noget nyt lovfæstet, at det ved fastsættelse af straffen for voldtægt i almindelighed skal indgå som en skærpende omstændighed, at forurettede er offer for menneskehandel.
- Endelig foreslås det som noget nyt at kriminalisere groft misbrug af behandlingsmæssig afhængighed. Forslaget er navnlig møntet på læger, der groft misbruger deres adgang til at ordinere afhængighedsskabende lægemidler til at opnå et seksuelt forhold til en patient, der er i længevarende behandling med afhængighedsskabende lægemidler.

I modsætning til betænkningen indeholder lovforslaget ikke forslag om at justere grænsen mellem lovlig og ulovlig bordelvirksomhed eller om at afkriminalisere visse former for mellemmandsvirksomhed ved prostitution eller om at nedsætte strafmaksimum for udnyttelse i øvrigt af andres prostitution. At gennemføre disse forslag vil kunne sende et forkert signal.

Lovforslaget indeholder heller ikke forslag om at ophæve straffelovens forbud mod salg af utugtige billeder eller genstande til børn under 16 år. Et forslag om at ophæve dette forbud vil kunne sende et forkert signal.

Lovforslaget indeholder endvidere ikke forslag om at udvide ordningen med betinget dom med vilkår om sexologisk behandling til at omfatte udbredelse og besiddelse af børnepornografi. Der er igangsat et forskningsprojekt om behandling af seksualforbrydere, og det indgår i flerårsaftalen om kriminalforsorgen, at aftaleparterne, når resultaterne af undersøgelserne foreligger, vil overveje eventuel opfølgning. På denne baggrund bør en stillingtagen til Straffelovrådets forslag om at udvide den eksisterende ordning med betinget dom med vilkår om sexologisk behandling til at omfatte udbredelse og besiddelse af børnepornografi ligeledes afvente resultaterne af det forskningsprojekt om behandling af seksualforbrydere, som er igangsat.

Endeligt indeholder lovforslaget ikke forslag om at ophæve forbuddet mod seksuelt forhold til en bror eller søster. Straffelovrådet har overvejet en ophævelse af dette forbud, men rådet anbefaler ikke en ophævelse.

Lovforslaget medtager følgende forslag fra Straffelovrådets betænkning:

Incest

- Den gældende kriminalisering af seksuelt forhold til biologiske slægtninge i nedstigende linje (dvs. børn, børnebørn osv.) foreslås udvidet til også at omfatte adopterede slægtninge i nedstigende linje (dvs. adoptivbørn, adoptivbørns børn, børns adoptivbørn osv.). I konsekvens heraf foreslås det, at henvisningen til adoptivbørn udgår af den gældende kriminalisering af seksuelt forhold til adoptivbørn, stedbørn, plejebørn mv. under 18 år. Forslagene indebærer bl.a. en nykriminalisering af seksuelt forhold til adoptivbørn over 18 år og en forhøjelse af strafmaksimum fra fængsel i 4 år til fængsel i 6 år i sager om seksuelt forhold til adoptivbørn under 18 år (men over den seksuelle lavalder på 15 år).

Voldtægt

- Det foreslås, at seksuelt forhold til børn under 12 år skal være omfattet af voldtægtsbestemmelsen med et uændret strafmaksimum på fængsel i 12 år.
- Der foreslås en væsentlig skærpelse af den straf, der udmåles i sager om udnyttelse af forurettedes hjælpeløse tilstand eller situation. Sådanne forhold anses som nævnt efter lovforslaget for voldtægt.
- Det understreges, at strafudmålingen i voldtægtssager skal ske på grundlag af en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde af voldtægts karakter og øvrige foreliggende omstændigheder og ikke på grundlag af en generelt forskellig vurdering af grovheden af kontaktvoldtægt og parvoldtægt i forhold til overfaldsvoldtægt.

Udnyttelse, misbrug mv.

- Det foreslås at ændre det gældende strafsanktionerede forbud mod, at en ansat ved en af kriminalforsorgens institutioner har seksuelt forhold til en person, der er optaget i den pågældende institution, til et forbud mod, at en ansat ved kriminalforsorgen har seksuelt forhold til en person, der er optaget i en af kriminalforsorgens institutioner og er undergivet den ansattes myndighed.

- Det foreslås, at det som noget nyt generelt skal være strafbart, at en ansat ved politiet har seksuelt forhold til en person, der er frihedsberøvet og i politiets varetægt.
- Det foreslås at ophæve det generelle strafsanktionerede forbud mod seksuelle forhold mellem en ansat og en beboer på et forsorgshjem. Forslaget er navnlig begrundet i, at straffelovens § 219 også omfatter frivillige seksuelle forhold og derfor som udgangspunkt bør begrænses til institutioner, hvor beboerne er eller kan være frihedsberøvede eller tvangsanbragte (dvs. fængsler, psykiatriske afdelinger og døgninstitutioner for børn og unge eller for personer med vidtgående psykiske handicap). Beboere på forsorgshjem vil fortsat være beskyttet af straffeloven mod tvang og udnyttelse, ligesom ansættelsesretlige regler og sanktioner kan anvendes til at varetage mere ordensmæssige hensyn.
- Det foreslås, at det som noget nyt generelt skal være strafbart at skaffe sig seksuelt forhold ved groft misbrug af plejemæssig afhængighed.
- Det foreslås at forhøje strafmaksimum fra fængsel i 3 år til fængsel i 4 år i sager om groft misbrug af arbejdsmæssig eller økonomisk afhængighed, hvor forurettede er under 18 år.
- Det foreslås at nedsætte strafmaksimum fra fængsel i 6 år til fængsel i 4 år i sager om tilsnigelse af seksuelt forhold med en person, der forveksler gerningsmanden med en anden. Der er med forslaget ikke tilsigtet ændringer i strafudmålingen.

Betydningen af ægteskab

- De gældende strafsanktionerede forbud mod at skaffe sig seksuelt forhold ved at udnytte forurettedes sindssygdom, mentale retardering eller hjælpeløse tilstand og mod at skaffe sig seksuelt forhold ved groft misbrug af arbejdsmæssig eller økonomisk afhængighed foreslås udvidet til også at omfatte seksuelt forhold inden for ægteskab.
- Det foreslås at ophæve strafbestemmelsen om at tilsnige sig seksuelt forhold med en person, der vildfarende anser det seksuelle forhold for ægteskabeligt.

- Det foreslås at ophæve den særlige lovbestemmelse om, at straffen for en seksualforbrydelse kan nedsættes eller bortfalde, hvis gerningsmanden og forurettede indgår ægteskab. Det vil fortsat efter almindelige strafudmålingsprincipper kunne tillægges betydning i formildende retning, at gerningsmanden og forurettede er blevet forsonet og har genoptaget eller fortsat deres samliv – hvad enten der er tale om samliv i eller uden for ægteskab.

Seksuelt misbrug af børn mv.

- Der lægges op til, at muligheden for at give tiltalefrafald i sager om en ung persons frivillige seksuelle forhold til et barn på 12-14 år præciseres i en bekendtgørelse, som udstedes i medfør af retsplejelovens regler om tiltalefrafald.
- Det foreslås at slå den gældende normalstrafferamme på bøde eller fængsel indtil 2 år og den gældende skærpede strafferamme på fængsel indtil 6 år sammen til én samlet strafferamme på bøde eller fængsel indtil 6 år i sager om optagelse af pornografiske fotografier eller film af en person under 18 år med forsæt til udbredelse og i sager om medvirken til, at en person under 18 år deltager i en forestilling med pornografisk optræden.
- Det foreslås at forhøje strafmaksimum i bestemmelsen om som tilskuer at overvære en forestilling med pornografisk optræden, hvori en person under 18 år deltager, fra fængsel i 1 år til fængsel i 2 år.
- Det foreslås at kriminalisere uagtsomhed med hensyn til forurettedes alder i forhold til at medvirke til, at en person under 18 år har seksuelt forhold til en kunde mod betaling eller løfte om betaling eller deltager i en forestilling med pornografisk optræden.
- Det foreslås at opdele den gældende strafferamme for blufærdighedskrænkelser på bøde eller fængsel indtil 4 år i en normalstrafferamme på bøde eller fængsel indtil 2 år og en skærpet strafferamme på bøde eller fængsel indtil 4 år for blufærdighedskrænkelser af et barn under 15 år.
- Det foreslås at udvide reglen om udskydelse af begyndelsestidspunktet for forældelse til også at omfatte tilsnigelse af seksuelt forhold med en person, som forveksler gerningsmanden med en anden, optagelse af

pornografiske fotografier eller film af en person under 18 år med forsæt til udbredelse samt blufærdighedskrænkelser over for et barn under 15 år.

- Det foreslås at supplere reglen om udskydelse af begyndelsestidspunktet for forældelse til – efter lovforslaget – forurettedes fyldte 21. år med en regel om yderligere udskydelse af begyndelsestidspunktet for forældelse, hvis gerningsmanden på strafbar måde har tvunget forurettede til at undlade at anmelde lovovertrædelsen til politiet.
- Det foreslås at modernisere bestemmelsen om pålæg til dømte seksualforbrydere, sådan at kriterierne for at give pålæg lovfæstes, og sådan at rækkevidden af de forskellige former for pålæg præciseres. Det foreslås i den forbindelse, at der som noget nyt skal være mulighed for at forbyde den dømte at opholde sig i nærheden af gerningsstedet (opholdsforbud) og for at forbyde den dømte at søge gennem internettet at kontakte børn under 18 år, som den pågældende ikke kender i forvejen (kontaktforbud).

Prostitution

- Det foreslås at ændre den gældende mere spredte kriminalisering vedrørende medvirken til en person under 18 års prostitution, sådan at der ved siden af straffebestemmelsen om menneskehandel foreslås en ny straffebestemmelse om medvirken i andre tilfælde til, at en person under 18 år mod betaling eller løfte om betaling har seksuelt forhold til en kunde. Der foreslås en strafferamme på bøde eller fængsel indtil 6 år, hvor strafmaksimum i dag, hvis der ikke er tale om menneskehandel, er fængsel i 4 år.
- Det foreslås at ændre den gældende rufferibestemmelse, som bl.a. ikke tager højde for indførelsen af straffebestemmelsen om menneskehandel, sådan at rufferi omfatter at drive virksomhed med, at en anden mod betaling eller løfte om betaling har seksuelt forhold til en kunde. Forslaget indebærer navnlig, at rufferi vil omfatte ikke alene bordelprostitution, men også barprostitution, escortprostitution og gadeprostitution. Forslaget indebærer dermed også, at strafmaksimum for at drive virksomhed med andres barprostitution, escortprostitution eller gadeprostitution bliver fængsel i 4 år, hvor strafmaksimum i dag, hvis der ikke er tale om menneskehandel, er fængsel i 3 år, og at der

også i sager om at drive virksomhed med andres barprostitution, escortprostitution eller gadeprostitution bliver mulighed for – når betingelserne i øvrigt er opfyldt – at foretage indgreb i meddelelshemmeligheden. Forslaget indebærer desuden, at rufferi ikke længere vil omfatte på utilbørlig måde at formå en anden til prostitution. Der foreslås i stedet en selvstændig strafbestemmelse om sådan utilbørlig påvirkning, uden at der er tale om menneskehandel, med en strafferamme på bøde eller fængsel indtil 2 år.

- Det foreslås at afskaffe særregler om medvirken til 18-20-åriges prostitution.
- Det foreslås at ophæve straffelovens regel om opfordring eller indbydelse til utugt, der vækker offentlig forargelse. Ordensbekendtgørelsen vil fortsat kunne anvendes.
- Det foreslås at afskaffe muligheden for at give restaurationsforbud under henvisning til, at den pågældende søger fortjeneste ved prostitution. Restaurationsforbud vil efter omstændighederne fortsat kunne gives til prostituerede, der har begået et strafbart forhold, herunder overtrådt ordensbekendtgørelsen.
- Strafforhøjelsesreglen vedrørende medvirken til andres prostitution i gentagelsestilfælde foreslås ophævet.

Børnepornografi

- Det foreslås at affatte bestemmelsen om lovlig besiddelse af pornografiske billeder af 15-17-årige med den pågældendes samtykke, så det fremgår, at bestemmelsen omfatter både fotografier og film, og at et samtykke frit kan tilbagekaldes.